45ste jaar. — Nr 84.

Zaterdag 16 Juli 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 16 JULI 1898.

Van alles wat.

Paul Conreur, ten Belgische socialist die in Congo woont, schrijft het volgende over de kloosterzusters :

« Welke troost is het niet die heldhaftige « vrouwen te zien, die niettegenstaande de « zwakheid van haar geslach, hier onder deze « strenge luchtgesteltenis, zich komen toe- « wijden en opofferen met die schoone zelf- « verloochening der christelijke liefde, om « de ongelukkigen te helpen en te « verzorgen !

« Andere zusters wagen zich te midden « der inlandsche volkeren, stichten scholen « voor de kinderen wien zij Christus' zalige « leer inprenten, bestrijden de wilde ge- « bruiken en leeren werken door zelven 't voor- « beeld er van te geven ; zij brengen hunne « gezondheid en hun leven ten offer, zonder « hoop van vergelding, tenzij den eeuwigen « loon waarnaar hun geloof hun doet trach- « ten ! Zij verstaan immers beter het mensch- « lievend en beschavend doelwit dat het « Congowerk beoogt.

« Mij zou de pen van eenen Chateaubriand « moeten gegeven worden, om onze bewon- « dering voor die nederige, engelachtige vrou- « wen uit te drukken ! »

Dat is nu de rechtzinnige getuigenis van eenen vrijdenker ! Hoe wreekt zij onze lieve kloostersusters tegen de grove beleedigingen die, in België, eenige liberale en socialistische broodschrijvers haar naar 't hoofd slingeren !

* *

Terwijl citoyen Vandervelde, te Bastogne, zijne toehoorderes wilde opsolferen dat de socialisten elk godsdienstige overtuiging eerbiedigen, zegde een andere citoyen, Augenat, schier op dezelfde uur, te Verviers : Wij, socialisten, zijn vrijdenkers en godloochenaars. Zoo er zijn die zulks verborgen hielden, het zijn marionnetten. »

* *

Er gaat bijna geene week voorbij dat de eene of andere gazet 't nieuws geeft — seffens door honderden voortverteld — van eene min of meer zware ziekte van den H. Vader. Wij zijn daar reeds zóó aan gewoon, dat wij er ons bijna niet meer aan storen.

Niettemin, gezien den hoogen ouderdom van den Paus, kan men zich de eene of de andere maal aan eene ziekte verwachten ; tegenwoordig echter is daar gelukkiglijk geen schijn van. Z. H. heeft nog in niets zijnen gewonen levenstrant gewijzigd, een teeken dus dat hij het goed stelt. Dagelijks ontvangt hij bedevaarders, geeft verhooren en volgt zonder fout de politieke en godsdienstige gebeurtenissen van gansch de katholieke wereld. Hoe zou hij dat kunnen indien hij ziek ware ?

Dat Z. H. soms een klein ongemak gevoelt, 't is mogelijk. Wie betaalt dien tot aan de *natuur niet* ? dat ware van dien teeren ouderling niet te verwonderen, en dit moet ons niet immer verontrusten.

Dominus conservet eum !... De Heer beware het *hemelsch licht* nog lang voor 't christendom ; dit is de wensch van alle ware katholieken !

* *

Onder voorbehond nemen wij het volgende bericht uit Rome van *General News* over :

« Alles toont aan dat de H. Vader weer al zijne krachtdadigheid en invloed ten toon spreidt, om vrede tusschen Spanje en Amerika tot stand te brengen.

» Zijne Heiligheid heeft persoonlijk geschreven aan de vorsten en eerste ministers van verscheidene europersche Staten, om hunne hulp in te roepen.

» Leo XIII heeft ook aan de koningin regentes geseind, haar biddende het beeld van het voortzetten van den oorlog op te geven. »

* *

Bebel, de hoofdman der Duitsche socialisten, schrijft deze schoone waarheid :

« Ja, wanneer zelfs het socialism geluk- « ken zou bij verrassing van de maatschappij « mees er te worden en haar een buitenna- « tuurlijk bestuur op te dringen, zou er « maar weinig tijd noodig zijn om alles te « doen springen ; en 't ware er voor altijd « mêe gedaan. »

Wij zijn ook van dat gedacht ; 't eenvoudigste zal dan zijn de socialisten in de onmogelijkheid te stellen hun plan uit te voeren. Wat denken de liberalen er van ?

WETENSCHAP.

Het liberalismus heeft jaren lang met dat groote woord geschermd.

De liberalen willen doorgaans zich doen aanzien als geleerde bollen, en eilaas ! het zijn meestal maar halve geleerden.

De wetenschap, hebben zij van op den hoogen toren hunner verwaandheid uitgeroepen, de wetenschap is de eigendom van het liberalismus, en de wetenschap veroordeelt den katholieken godsdienst.

In naam van de wetenschap is het liberalism komen verklaren dat de mensch afstamde van den aap, en, vele liberalen zeker na een nauwkeurig onderzoek van hun eigen zelven, riepen luid dat dit volstrekt zoo zijn moest.

Wat hebben zij in naam dier wetenschap al niet geschermd tegen den Bijbel, voor aartsdommerikken uitgescholden allen die aan den Bijbel geloofden !

En daar komt een groot geleerde, en die onderzocht de schepping van den aardbol, en wat nam hij tot basis ? eenvoudig het verhaal der schepping door Mozes, en voortgaande op dat verhaal doet hij de grootste geologische ontdekkingen die tot nu toe werden gedaan en die thans algemeen door de wetenschap als de volstrekte waarheid zijn erkend !

Hoe hebben de liberalen niet gelachen sedert, ja sedert dat er liberalen zijn, met de historie van Jonas in den walvisch ?

Ofschoon het niet bepaald hoefde, of de visch in wiens lichaam op mirakuleuze wijze Jonas eens huisde nu juist wel een walvisch moest zijn, of wel een andere stangenoot der groote vischsoorten, — schreeuwden zij toch bij hoog en bij laag, dat de gansche Bijbel een erbarmelijke leugen was, daar het keelgat van een walvisch onmogelijk een mensch kan doorlaten, — alsof bij God alles niet mogelijk was.

En toen kwamen onlangs nog tijdingen van over zee, dat op de kusten van Amerika, op twee verschillige plaatsen, een walvisch eenen walvischvanger naar winnen speelde, en dat in de ingewanden van den reusachtigen menschenvreter, eenige uren daarna gevangen, de visscher nog levend terug gevonden werd.

Ho ! die Bijbel ! wat merkelijke ontdekkingen zijn de Engelsche geleerden aan hem niet schuldig Op zijne verhalen voortgaande, hebben zij uit den grond der woestijnen de puinen doen verrijzen van merkelijke steden welke sedert eeuwen van den aardbodem werden weggevaagd.

Het nagelschrift der Egyptenaren en hunne herioglyphen bestudeerende, hebben zij de graven ontdekt der Pharaos en hunne levensbeschrijving gevonden, gelijkvormig aan de verhalen zelve van den Bijbel.

Aardkunde en sterrekunde, geschiedkunde en aardrijkskunde, hebben beurtelings de waarheden der Bijbelsche geschiedenis moeten bewijzen.

Eene heel moderne uitvinding is de lichtteekening of photographie.

Deze op hare beurt komt uitspraak te doen, over de Godheid zelve van Christus, zijne begrafenis, zijne verrijzenis.

Gelijk wij Christenen allen weten, werd de Zaligmaker na zijne afdoening van het kruis in eenen lijkdoek gewikkeld en in een graf gelegd.

Drie dagen daarna, terwijl de soldaten het graf bewaakten, verrees Hij er uit door zijne eigene macht. De christenen vonden er den lijkdoek in terug.

De afprenting van het lichaam, de rug en heel het bovengedeelte met hoofd en aanschijn, waren er in bewaard gebleven.

Deze reliek werd door de eerste christenen trouw in eere gehouden. Zij kwam later naar Rome, en sedert eeuwen berust zij in Turijn, waar zij achter glas is weggeleegd, en slechts met de meeste voorzorgen alle dertig jaren wordt getoond.

Men bemerkte nog enkel de afgronding van de lichaamsdeelen ; de fijnere printingen waren verloren gegaan in 't vaalgeel van den eeuwenouden lijkdoek zelven.

Dit jaar werd de heilige doek weer ten toon gesteld. Men besloot er eene photographie van te nemen, naar de allerlaatste uitvindingen der kunst, om er zooveel mogelijk de oude lichaamsafprintingen op terug te kunnen vinden. En o wonder ! aller verwachting is zoodanig overtroffen dat men zich als voor een mirakel meent te bevinden.

Het negatief van heel het lichaam van den Zaligmaker is trouw in de photographie weergegeven. Men ziet er al de fijnheid, de verhevenheid van het aangezicht, het doorwond lichaam, de kwetsuren der geeseling, de doorboorde handen en voeten, de wonden der lans, — in één woord, men vindt in den doek terug, met al de volmaaktheid der verhevenste kunst, heel het verhaal van het H. Evangelie.

Deze lichtteekening, waarvoor heel een korps van geleerden borg blijft, zat weldra overal kunnen worden aanschouwd, en aan het liberalismus nog eens bewijzen hoe inderdaad onze godsdienst en de Bijbel van de wetenschap niets hebben te vreezen, en dat deze, die hare grootste geleerden in de belijdenis van onzen godsdienst vond, nog altoos wijs zou doen hem te raadplegen wanneer zij op ontdekkingen uit is.

Landbouw.

OVER WEIDE BEMESTING.

In volle hooitijd zijnde, denken wij het oogenblik goed gekozen om de aandacht der landbouwers te vestigen op de bemestingswijze der weiden na afmaien van het gras, door middel van scheikundige mesten en wel van metaalslakken en kainiet of carnalliet gebruikt, alsook van sodanitraat, indien de weide arm is aan opneembare stikstof.

Deze werkwijze, nog te weinig bekend, (de meeste landbouwers gebruiken uitsluitend phosphaten en potaschzouten in het najaar of in den winter) geeft uitmuntende uitslagen en verdient aanbeveling. Het gebruik van metaalslakken en potaschzouten, onmiddellijk na het afmaien van het hooi, biedt het voordeel aan de hooi opbrengst van het volgende jaar aanzienlijk te vermeerderen en te verbeteren, en levens oefent het, in eene zekere mate, eene vruchtbaarmakende werking uit op den oogst in nagras van hetzelfde jaar.

De grootere vruchtbaarmakende kracht dier mesten op de hooiopbrengst van het volgend jaar, legt men uit door dat deze mesten den grond toevertrouwd geweest zijn gedurende een langeren tijd wanneer zij gebruikt worden in het begin van den zomer, in plaats van dit te zijn in den loop van herfst of winter. Hunne opneembaarheid is alzoo grooter geworden en zij zijn beter met den grond vermengd.

Wat soda-nitraat betreft, wiens gebruik dient aanbevolen te worden en zich verrechtvaardigt op eene wijde arm aan opneembare stikstof, zijn vruchtbaarmakende kracht vertoont zich bijzonder op de nagras-opbrengst die volgt op zijn gebruik.

Volgens den toestand van den grond, zal men, per hectare, 500 à 1000 kg. metaalslakken aanwenden en eene hoeveelheid van 500 à 800 kg. kai iet of carnalliet. Voor soda-nitraat is het niet aan te raden boven de 100 kg. per hectare, te gebruiken voor het nagras.

Voor gronden door vroegere phosphaatbemesting reeds verrijkt in phosphoorzuur, zal men in algemeenen regel zich beperken tot het uitstrooien van 500 à 800 kg. metaalslakken. Deze laatste mest, met eenen potaschmest gebruikt, maakt een krachtig middel uit tot vernietigen van mos, biezen, rietgras en luiskruid der weiden.

L. VANDEN BERK,
Landbouw-Ingenieur.

De Commeerderij.

De commeerderij is eene ingekankerde ziekte, die een weinig overal hare verwoestingen te weeg brengt, maar vooral in onze Vlaamsche gewesten. Zij is eene plaag der dorpen en der steden. Niet een mensch is er te vinden, die daarover zijn beklag niet maakt en toch, hoe dikwijls gebeurt het niet dezen laatste zijne klachten met moeite zien voleindigd te hebben en zich reeds volop aan hetzelfde gebrek plichtig maken en alzoo het spreekwoord verwezenlijken, dat zegt : men bemerkt den splinter in het oog van een ander en men ziet den balk niet in zijn eigen oog. Wie zal het middel vinden om deze vermaledijde plaag te beperken en uit te roeien en dus de vernietingen door haar veroorzaakt tegen te houden ?

Aan wie zal de eer te beurt vallen het serum te vinden dat deze kwaal zal doen verdwijnen ?

Wat is in het algemeen eene commeere ? Is het bijna niet altijd eene kwaadsprekerij ?

Hoe zelden zal men iemand goed hooren zeggen van zijnen evenmaatse ; hoe weinig zal men ze hooren boffen op zijne geburen, ja zelfs op zijne vrienden ! Deze mogen eene goede daad verrichten, dat zal de kwaadspreker wel zwijgen. Maar hebben zij het ongeluk gehad een weinig buiten den weg te gaan, het is er naar met getal en omstandigheden. Hij zal ze in brokken trekken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en daarin een duivelsch genoegen vinden.

Gansch den dag schijnt hij daarmede bekommerd en 's nachts droomt hij wellicht van niets anders dan van hetgeen hij 's anderendaags gaat vertellen. Niemand vindt gratie voor hem !

En zoo komen vele dingen te berde, die beter waren gezwegen gewerst tot de eer en reputatie van gansche huisgezinnen.

Dat de kwaadspreker zich nog vergenoegde met de waarheid te zeggen, maar neen : hij rekt deze uit, verkleedt ze geheel en gansch totdat zij onkennelijk wordt, vertelt op het laatste niets dan leugentaal tot groot nadeel van vele vrome en treffelijke lieden.

Hoeveel twist wordt er alzoo niet gezaaid onder de menschen ? In hoevele huisgezinnen, die schenen voor altijd gelukkig te zijn, werd dit geluk gebroken en zijn ten onder gegaan ?

Hoevele schepsels werden te niet gebracht en in de wanhoop gestort ?

De kwaadsprekerij, zegt Massillon, is een verslindend vuur dat alles verwelkt wat het aanraakt, dat zijne vernietigskracht uitwerkt zoowel op het schoon graan als op het stroo, zoowel op het goede als op het slechte ; dat overal waar het geweid heeft, niets achterlaat dan puinen en verwoestingen ; dat tot de ingewanden der aarde binnendringt en zich op de *meest gedokene* zaken werpt ; dat tot vuile assche verbrandt hetgeen een oogenblik vroeger zoo schitterend blonk en zoo kostbaar scheen ; dat, wanneer het zelfs niet brandt en uitgedoofd schijnt, met meerder geweld en gevaar dan ooit zijn vernietingswerk voortzet ; dat zwart en bevuilt wat het niet kan vertoren en dat somtijds kan behagen en glanzen vooraleer te schaden.

De kwaadsprekerij is eene onrustige kwaal, die de maatschappij bedwelmt, die in de dorpen de onenigheid zaait, die de vriendelijkste betrekkingen verbrijzelt, die de oorsprong is van haat en wraak, die alle oorden waar zij binnentreed overdekt met wanorde en verwoesting, die overal den gezworen vijand is van vrede, zachtmoedigheid en overeenkomst.

Eindelijk is de kwaadsprekerij eene bron die overloopt van doodend vergif ; alles wat het omringt en er uit voortspruit is bedorven ; zelfs hare lofzangen zijn vergiftend, hare toejuichingen arglistig, hare stilzwijgendheid misdadig, hare gebaren, hare bewegingen, hare blikken, alles bevat zijn vergif en verspreidt het op zijne manier.

Het is niet ten onrecht te dat het achtste gebod Gods zoo streng de kwaadsprekerij verbiedt.

Op weinige uitzonderingen na, is de commeerder of kwaadspreker ook een volmaakten valschaard en een onmetelijken lafaard.

Als de gelegenheid zich aanbiedt (hij zal zelfs de gelegenheid zoeken), zal hij gebruik maken om u uit te muffelen. Hij zal u kwaad spreken van een persoon, ja zelfs valsche en venijnige geruchten, die de eer en de reputatie van zekere personen stelen, den oorsprong geven. Maar gij zijt te eerlijk en te treffelijk om in dezen strik te vallen en gebaart alsof gij het niet hoort, ja, gij neemt de verdediging der aangerande personen op en wat gebeurt er alsdan dikwijls ?

Eenige dagen later wordt gij gewaar door het een of ander toeval dat men al het kwaad op uwe kap werpt wat men ten nadeele van iemand geuit heeft. Gij hebt den kwaadspreker afgekeurd, op zijne plaats gezet en alsdan zijt gij het die in de oogen der menschen de kwaadspreker zijt geworden. De ware en echte commeerder heeft van zijne woorden de uwe gemaakt.

En wanneer gij alsdan, door eene rechtveerdige verontweerdiging geduwd, den kwaadspreker rekening vraagdet over zijne valsche en laffe handelwijze, wat gaf de vuile tong u voor antwoord ? « Dat hij van niets wist, dat het niet waar was, dat men hem wilde vuil maken, enz., in een woord, dat hij het slachtoffer is der kwaadsprekerij. » De jaloezie of nijd, zoo dichterlijk beschreven door Montesquieu, is ook zeer dikwijls de drijveer tot kwaadsprekerij.

De kwaadspreker kan niet zien dat iemand gelukkig is, dat een ander in den handel beter vaart dan hij ; dat zijn gebuur meer eer en achting geniet en verdient van wege zijne medeburgers. Neen, het geluk, de eer van zijnen evenmaatse wegen hem zwaar op het hart en hij zal niet eerder tevreden zijn vooraleer hij dit geluk gebroken en de eer geschonden heeft. Och, zij weten dat de eer, eenmaal geschonden, moeilijk is om terug te vinden ! Laat ons dan de vuile tongen al de verachting schenken die zij verdienen !

H. Sacramentscongres te Brussel.

Het congres laat iets buitengewoons verwachten, want het getal inschijvers overtreft de 3000.

De collegiale kerk was prachtig versierd.

Twee cardinalen, HH. Goossens en Vanutelli, en talrijke bisschoppen waren aanwezig.

Het lof werd gecelebreerd in groot muziek.

Mgr Cartuyvels hield ten 9 ure het openingssermoon en begroette met zijn schitterend redenaarstalent die talrijke vergadering, welke bewees hoe bewonderenswaardig de eenheid nog in de katholieke Kerk heerscht.

De redenaar zegde dat het H. Sacrament het middenpunt der wereld en der genade is, en tevens eene veropenbaring van de wereld der glorie.

De redenaar eindigde met een prachtig gebed.

Mgr Doutreloux heeft de Mis gecelebreerd in de kapel Salazar, en eene treffende aanspraak tot de godvruchtige menigte gehouden, waarin hij het doel der H. Sacramentscongressen deed kennen.

Daarna begaven de congresleden zich naar de algemeene vergadering.

EERSTE ALGEMEENE VERGADERING.

Deze vergadering werd gehouden s' morgens, van 9 tot 11 ure. De kapel Salazar is door eene talrijke menigte gevuld.

Op de eerste rangen ontwaart men MM. Beernaert, Woeste en talrijke voorname personen, zoowel uit den geestelijken als uit den wereldlijken stand.

De intree der cardinalen en prelaten verwekt eene beweging van aandacht.

Mgr. Doutreloux, bisschop van Luik, neemt het voorzitterschap waar.

Cardinaal Goossens opent de zitting met een gebed en een toespraak.

De hooi-eerweerde spreker wijst op het verheven en internationaal karakter van het congres.

Vervolgens leest Mgr de bisschop van Luik de pauselijke breve bestreffende het congres.

Cardinaal Vanutelli bespreekt deze breve, in welke de H. Vader zoo schoon de godvruchtigheid der Belgen roemt.

— Belgen, roept de hooge prelaat uit, gaat voort, met den troost van den Heiligen Vader en den roem van geheel de katholieke wereld te zijn !

Mgr Doutreloux, voorzitter, stelt nu voor een telegram van bedankingen naar Z. H. Leo XIII te zenden.

De zitting eindigt met eene rede van professor Kurth, in welke dezen redenaar den algemeenen geestdrift en bewondering opwekte, door de grootheid der kristene kunst en vooral van de katholieke lithurgie te roemen en te huldigen.

Daarna sluit Z. Em. de cardinaal de vergadering met het gebed.

TWEEDE DAG.

Brussel, 15 Juli.

Dezen morgend, ten 7 ure, heeft Mgr de bisschop van Gent, de Mis gecelebreerd in de Sint-Catharinakerk. Z. H. hield tot de opgekropte menigte, die de groote kerk vulde, eene hartroerende vlaamsche rede.

Geheel de bevolking uit de Vlaanderenstraat en benedenstad, was hier rond den preekstoel samengestroomd.

Het was een waarlijk treffend schouwspel, dat den kerkvoogd stof leverde en gelegenheid gaf, om het H. Sacrament van Mirakel te verheerlijken.

M. Desmaisières,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **zaterdag, 23 Juli** aanstaande, dag der foor, van tien ure tot een, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *de Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

PLEZIERTREIN
NAAR
OOSTENDE
BLANKENBERGE en **HEIST**
ZONDAG, 24 JULI.

HEEN.		TERUG.	
Tongeren	4.13	Heist	16.50
Piringen	4.22	Blankenberge	16.54
Jesseren	4.26	Oostende	17. 0
Borgloon	4.35	Oplinter	20.45
Houppertiogen	4.42	Neerlinter	20.55
Ordingen	4.49	Zout-Leeuw	21. 1
Sint-Truiden	5. 0	Wilderen	21.26
Wilderen	5. 7	Sint-Truiden	21.35
Zout-Leeuw	5.13	Ordingen	21.43
Neerlinter	5.21	Houppertingen	21.50
Oplinter	5.29	Borgloon	21.57
Oostende	9. 0	Jesseren	22. 6
Blankenberge	8.35	Piringen	22.10
Heist	9.15	Tongeren	22.19

2e klas fr. 7. — 3e klas fr. 4.

Reizigers die te Oostende afstappen mogen met den pleziertrein terugkeeren uit Blankenberge of Heist en omgekeerd.

Tusschen 2 budplaatsen geschiedt het vervoer op de kosten der reizigers. Buurtspoorweg tusschen Oostende en Blankenberge.

Plaatsbewijzen verkrijgbaar van MAANDAG tot ZATERDAG in voorafgaande statiën en tot het aantal beschikbare plaatsen.

Abonnementskaarten niet geldig.

St-Jozef's College -- Hasselt.

— Tombola opgericht voor het bouwen eener kapel. — Lijst der *winnende nummers* waarvan de voorwerpen nog niet afgehaald zijn :

NUMMERS.

6	873	1919	3431	6243	13467
14	623	1494	3459	6292	13525
125	657	1991	3690	7905	13555
125	669	2166	3784	7906	13724
176	694	2241	3849	7967	13751
206	702	2578	4038	7985	13752
247	762	2588	4078	8253	13764
272	822	3012	4141	9412	13793
274	905	3102	4159	13105	14018
325	909	3205	4170	13192	14915
465	912	3314	4834	13197	17157
484	918	3338	5028	13259	17289
501	954	3361	5161	13395	17509
565	971	3422	5591	13463	19929
					19973

De voorwerpen, voor 4 Augustus *aanstaande* niet afgehaald, blijven ten voordeele van het werk.

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

31ste VERVOLG.

Beiden sprongen weder in den wagen, en Phineas tegcht de paarden door zweepslagen in een ren, terwijl de ruiter naast hen bleef. Hotsend en stootend vloog de wagen bijna over den bevroren grond ; maar al duidelijker en duidelijker werd toch het geluid der achteraankomende ruiters. De vrouwen hoorden dit ook, en uitkijkende zagen zij, ver achterwaarts, op den kam van eenen heuvel, een troep mannen tegen het roode schijnsel van den dageraad afstekende. Nog eenen heuvel, en de vervolgers hadden blijkbaar den wagen in het oog gekregen, daar de witte kap daten in de verte deed onderscheiden, en een woeste zegekreet werd door den wind overgevoerd. Met een gevoel alsof ze flauw zou vallen, drukte Eliza haar kind vaster aan hare borst ; de oude vrouw kermde en bad ; George en Jim grepen met de kracht der wanhoop hunne pistolen. De vervolgers wonnen nu snel. De weg nam eenen draai en bracht den wagen vlak bij eenige steile rotsen die bijna loodrecht oprezen, op eene plek die in het rond geheel effen was. Deze groep of keten van rotsen, die zwart tegen de reeds helder wordende lucht afstak, scheen eene schuilplaats, waar men zich veiligheid kon beloven. Zij waren Phineas wel bekend, daar hij, in vroeger tijd op de jacht zijnde, dikwijls in deze streek was geweest, en het was om deze plek te bereiken, dat hij de paarden zoo bad voortgejaagd.

— Nu komt het er op aan, zegde hij, zijnen paarden eenskraps inhoudende ; en terstond op den grond springende, vervolgde hij : « Dadelijk er uit, allemaal, en met mij de rotsen op. Michael, bind uw paard aan den wagen en rijd door naar Amariah, en laat hij met zijne jongens terugkomen, om met die kerels te spreken. »

In een oogenblik waren allen uit den wagen.

— Kom, zegde Phineas, Harry opnemende, neemt ieder eene van de vrouwen, en loopt dan zoouls gij nog nooit in uw leven geloopen hebt.

Zij hadden geene aansporing noodig. Sneller dan wij het zeggen kunnen, waren allen over het staketsel langs den weg en haastten zij zich naar de rotsen, terwijl Michael van zijn paard sprong, het aan den wagen vastbond, voorop klom en zoo hard hij kon voortreed.

— Komt verder, zegde Phineas, toen zij de rotsen bereikten, en in het flauwe licht van den dageraad de sporen van een ruw maar duidelijk aangewezen voetpad zagen. Dat is een van onze oude jagersholen. Komt op !

Phineas ging vooruit en sprong als eene geit de rotsen op, met het kind in zijne armen. Jim, die zijne oude moeder op zijnen schouder droeg, was de tweede ; George en Eliza kwamen achteraan. De ruiters kwamen insgelijks aan het staketsel, en stegen schreeuwende en vloekende af om hen te volgen. Eene korte poos klauterens bracht de vluchtelingen op den top der eerste steile ; vervolgens liep het pad door eene enge kloof, waardoor zij slechts een voor een konden heengaan, tot zij plotseling gestuit werden door eene diepe kloof van meer dan eene el breedte en over de dertig voet diepte, met wanden zoo steil en effen als een muur. Phineas sprong vlug over de spleet heen, en zette het kind op het witte veerkrachtige mos neer, dat den effen top der rots bedekte.

— Komt er over ! riep hij. Doet nu eens een sprong voor uw leven.

Weldra waren allen aan den overkant.

Een aantal losse steenen lag daar, zoodanig opgestapeld, dat zij eene soort van borstwering vormden, zoodat men, daarachter zijnde, niet van beneden kon gezien worden.

— Zoo, daar zijn wij allen, zegde Phineas, over de borstwering kijkende naar de vervolgers, die gedeeltelijk de rots opklauterden, gedeeltelijk beneden bleven staan. Laten rij ons maar krijgen als zij kunnen. Die hier komen, moeten een voor een tusschen de twee rotsen door, onder bereik van uw pistolen ; ziet gij wel, jongens ?

— Ik zie het, antwoordde George, en daar de zaak ons alleen aangaat, zoo laat ons al het gevaar op ons nemen en alleen vechten.

— Ik gun u het vechten wel alleen, George, zegde Phineas, eenige bessenbladeren kauwende, onder het spreken, maar ik zal toch wel de aardigheid mogen hebben van toe te kijken, zou ik denken. Maar zie, die kerels staan daarbeneden te overleggen, en kijken naar omhoog, gelijk kiekens als zij naar hunne slaapplaats opvliegen. Zou het niet beter zijn een woordje van goeden raad te geven eer zij komen, om hun eerlijk te waarschuwen dat er op hen geschoten zal worden als zij dat doen ?

De troep beneden, thans in het licht van den aanbrekenden dag duidelijk zichtbaar, bestond uit onze oude bekenden, Tom Loker en Marks met twee constabels, en eenige kerels die zich in de laatste herberg door wat brandewijn hadden laten bewegen om vermaakshalve mede op de jacht te gaan.

— Wel, Tom, het wild is in de val, zegde een van hen.

— Ja, ik zag ze recht hierop gaan, antwoordde Tom, en daar is een pad. Ik ben er voor om terstond op hen af te gaan. Zij kunnen toch niet in eens naar beneden springen, en het zal niet lang duren of wij vinden ze.

— Maar Tom, zij kunnen wel achter de rotsen op ons vuren, zegde Marks, en dat zou leelijk zijn.

— Ba ! zegde Tom. Gij wilt altijd uwe huid sparen, Marks. Maar geen gevaar ! Negers zijn veel te laf.

— Ik weet niet waarom ik mijne huid niet zou sparen, antwoordde Marks. Het is het beste wat ik heb, en negers vechten somtijds als duivels.

Op dit oogenblik verschenen George op den top der rots boven hen en zegde met eene heldere en vaste stem :

— Heeren, wie zijt gij daar beneden en wat zoekt zij hier ?

— Wij zoeken een troep weggeloopen negers, antwoordde Tom Loker. Zekeren George Harris en Eliza Harris en hun zoon, en Jim Selden en eene oude vrouw. Wij hebben de officieren hier en eene volmacht om hen te vatten ; en wij zullen hen krijgen ook. Hoort gij wel ? Zijt gij George Harris niet, die aan M. Harris van Kentucky behoort ?

— Ik ben George Harris. Zekere M. Harris van Kentucky noemde mij eens zijn eigendom. Maar nu ben ik een vrij man en sta op Gods vrijen grond, en mijne vrouw en mijn kind behooren mij toe. Jim en zijne moeder zijn hier. Wij hebben wapenen om ons te verdedigen en dat zullen wij ook doen. Gij kunt naar boven komen als gij wilt ; maar de eerste van u, die binnen bereik van onze kogels komt, is een lijk, en de volgende ook, en zoo voort tot den laatste toe.

— Och, kom, kom ! zegde een kort, zwaarlijvig mannetje, naar voren komende, en terwijl hij dit deed zijn neus snuitende : Jonkman, dat is eene taal die u geheel niet past. Gij ziet, wij zijn officieren van justicie. Wij hebben de wet op zijne zijde, en de macht en zoo voort. Gij zult dus best doen met u vreedzaam over te geven, ziet gij, want gij moet het toch eindelijk zeker opgeven.

— Ik weet zeer wel, dat gij de wet en de macht op uwe zijde hebt, antwoordde George met bitterheid. Gij meent mijne vrouw te Nieuw-Orleans te gaan verkoopen en mijn kind als een kalf in het hok van eenen handelaar op te sluiten, en Jim's oude moeder weer naar dien beestachtigen kerel te brengen, die haar te voren mishandeld heeft omdat hij haar zoon niet mishandelen kon. Gij wilt Jim en mij terugbrengen, om gemarteld en getrapt te worden onder de voeten van hen die zich onze meesters noemen, en uwe wetten zullen dat goedkeuren, des te meer schande voor u en uwe wetten. Maar gij hebt oos nog niet. Wij erkennen uwe wetten niet, wij erkennen uw land niet, wij staan hier onder Gods hemel als vrije lieden, gelijk gij zijt ; en bij den grooten God die ons geschapen heeft, wij zullen voor onze vrijheid vechten tot wij sterven.

George stond in het volle gezicht zijner vijanden boven op de rots, toen hij deze verklaring van onafhankelijkheid aflegde ; de gloed van den dageraad leende eenen blos aan zijne gebruinde wangen, en verontwaardiging en wanhoop gaven vuur aan zijne donkere oogen ; en alsof hij zich van de menschen op de rechtvaardigheid Gods beriep, hief hij onder het spreken zijne handen ten hemel op.

Zeker is het dat de houding, de oogen en de stem van den spreker den troep beneden voor een oogenblik tot stilte brachten. Vastberadene stoutmoedigheid heeft iets dat zelfs het ruwste gemoed voor eene poos ontzag inboezemt. Marks was de eenige die geheel ongetroffen bleef. Bij spande bedaard den haan van zijn pistool, en in het oogenblik van stilte, dat op de toespraak van George volgde, gaf hij vuur op hem.

— Gij begrijpt wel, zij krijgt dood of levend evenveel voor hem in Kentucky, zegde hij koeltjes, en vaagde zijn pistool op zijne mouw af.

George sprong achteruit, Eliza gaf eenen gil, de kogel was bijna door zijne haren en dicht langs de wang zijner vrouw gegaan.

— Het is niets, Eliza, zegde George snel.

— Gij moest liever uit het gezicht blijven, als gij aanspraken houdt, zegde Phineas. Zij zijn gemeene schurken.

— Zie nu of uwe pistolen in orde zijn, Jim, zegde George, en pas met mij op de engte. Op den eerste die zich vertoont geef ik vuur ; gij neemt den tweede en zoo verder. Het zou niet gaan, weet gij, twee schoten kruit aan een te verspillen.

— Maar als gij niet raakt ?

— Ik zal raken, antwoordde George koelbloedig.

— Goed zoo ! Dat is een jongen die hart heeft, prevelde Phineas binnensmonds.

De troep beneden bleef, toen Marks gevuurd had, voor eene poos eenigszins besluiteloos staan.

— Ik ben er voor om recht op hen af te gaan, zegde Tom. Ik ben nooit bang voor negers geweest, en dat wil ik nu ook niet worden. Wie volgt mij ? riep hij en sprong tegen de rots op.

George hoorde deze woorden duidelijk. Hij haalde eene pistool te voorschijn, bezichtigde die nog eens en richtte haar naar het punt der engte, waar de eerste man zich vertoonen moest.

Een der dapperste van den troep volgde Tom en toen aldus het voorbeeld gegeven was, begonnen allen tegen de rotsen op te klauteren, terwijl de achtersten de voorsten sneller voortdwaden, dan zij uit zich zelven wel zouden gestapt hebben. Zoo kwamen zij aan, en een oogenblik later vertoonde zich de breede gestalte van Tom bijna aan den rand der kloof.

George gaf vuur, de kogel trof Tom in de zijde, doch hoewel gekwetst, wilde hij niet terugdeinzen, maar met een brulleaden kreet als van een razenden stier deed hij eenen sprong, die hem over de kloof onder de vluchtelingen zou gebracht hebben.

— Vriend, zegde Phineas, eenskraps vooruitkomende en hem met zijne lange armen eenen duw gevende, gij zijt hier niet noodig.

Tom stortte in de kloof en tuimelde tusschen de krakende takken van boomen en struiken door, tot hij, dertig voet diep, op de afgebrokkelde steenen bleef liggen. Deze val zou hem het leven hebben gekost als hij niet daardoor gebroken was, dat zijne kleeren aan de takken van eenen grooten boom bleven haken ; hij kwam echter nog met tamelijk veel kracht neer, met meer kracht dan hem eenigszins aangenaam was.

— Heere helpe ons ! Zij zijn echte duivels ! zegde Marks en stoof vooruit de rots weder af, veel gewilliger dan hij mede was opgeklommen. Al de anderen volgden hem met even grooten spoed, die den dikken constabel inzonderheid deed blazen en hijgen.

— Hoort eens, jongens, zegde Marks. Gij moest omloopen en Tom opnemen, terwijl ik naar mijn paard ga en terugrijd om hulp te halen.

En zonder zich aan de smaadwoorden en het uitjouwen zijner makkers te storen, deed Marks wat hij gezegd had en reed weldra in galop heen.

— Heb ik ooit zulk een laffen schobbejak gezien ? zegde een van den troep. Wij komen hier voor zijne zaken, en hij loopt weg en laat ons hier in den steek.

— Nu, wij moeten zijnen kameraad toch gaan opzoeken, zegde een ander ; maar de duivel hale mij, als het mij veel schelen kan of hij levend of dood is.

Op het geluid afgaande, klauterden en kropen zij door struiken, stronken en steenen heen, tot zij aan de plek kwamen waar onze beld heurtelings lag te vloeken en te kermen.

— Gij laat u tamelijk hard hooren, Tom, zegde er een. Zijt gij erg bezeerd ?

— Dat weet ik niet. Neemt mij maar op als gij kunt. De duivel haal dien helschen kwaker. Was hij er niet geweest, dan zou ik een van den troep hier naar hebben gesmeter, om te zien hoe dat hun aanstond.

(Wordt voortgezet.)